



Hørings svar fra Ås menighetsråd i Vestre Toten kommune, på utkast til Kirkeordning for Den Norske kirke

Innledning:

Vi takker for muligheten til å komme med noen kommentarer og merknader til høring om ny kirkeordning.

Vi er glade for at Kirkerådet la til side forslaget til det omfattende høringsdokument i sitt juni-møte. Vi tror det for alle parter er nyttig at man nå nullstiller prosessen og forsøker å starte på nytt. Vi legger til grunn at dette omfattende forslag ikke lenger gjelder. Likeledes oppfatter vi at Kirkerådets beslutning også medfører at Modell C for organisering, ikke lenger er en modell som skal realiseres. Vi vil imidlertid understreke at det ikke er ønskelig med nye lange runder før vi får en endelig løsning på en kirkeordning, herunder å komme frem til hvordan Kirkemøtets beslutning om en felles arbeidsgiver for alle ansatte kan bli realisert. Det er slitsomt for ansatte og råd å leve med en slik usikkerhet i år etter år.

Hovedsynspunkter:

- 1) Menighetsrådet støtter Kirkerådets anbefaling om at hovedtrekkene ved dagens ansvars- og oppgavefordeling videreføres.
- 2) Menighetsrådet tar noe forbehold i forhold til hva som blir endelig bestemmelser om Den norske kirke i den nye trossamfunnsloven.
- 3) Menighetsrådet forutsetter i sin uttalelse at et fellesorgan for soknene – kirkelig fellesråd – får videreført **nødvendig rettslig handleevne** til fortsatt å kunne være **ansvarlig arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravplassmyndighet** også i ny lov. Kirkerådet henstilles til å legge dette til grunn i arbeidet videre.
- 4) Språklig er det et forbedringspotensial. Det er viktig at begreper og uttrykk er så klare at man unngår ulike tolkninger.

Synspunkter knyttet til de enkelte kapitler:

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

- 1) Menighetsrådet anser det som like viktig at det også nedfelles i regelverket hva som er formålet med bestemmelsene. Innholdet i § 1 i dagens Kirkelov kan videreføres – f.eks. med denne ordlyd: **«Formålet med kirkeordningen er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge»**. Dette bør være paragraf 1.



- 2) Det er helt på sin plass at bestemmelser om kirkens læregrunnlag nedfelles i kirkeordningen. Forslagets ordlyd er dekkende.
- 3) Det bør komme fram en tydeligere beskrivelse i § 4 på hva som kjennetegner Den norske kirke som **folkekirke** og hva som er kirkens oppdrag. Her er det naturlig og ta med kirkens samfunnsansvar. Også kirken som bærer og formidler av kunst og kultur bør innlemmes i denne paragrafen. (jfr. «*Kunsten å være kirke*»)
- 4) At kirken skal være **demokratisk organisert** må komme mye tydeligere fram. De demokratisk valgte styringsorgan nevnes ikke i forbindelse med hvem som har ansvar for å ivareta kirkens oppdrag. Slik § 5 er utformet, med fremheving av de vigslede stillinger, svekkes legitimiteten til de demokratisk valgte styringsorgan. Vi må ikke lage et A og et B lag i kirken - kunstige skiller. Formuleringen oppleves som et forsøk på å beskytte/skille vigslede fra å være ansatt – altså en egen kategori hevet over styringsorganer. I tillegg lurar vi på hva menes med «tjenestefellesskap»? Tidligere stod det samvirke mellom råd og prestene. Hvor ble det av rådet? Paragrafen bør omskrives.
- 5) I paragraf 6, tredje ledd, er det en beskrivelse hvor det ser ut som prestedtjenesten (representanter for tjenesten med ord og sakrament) er en selvstendig styringslinje. Det er faktisk feil. Prestetjenesten er representert i de demokratisk valgte styringsorgan og tar medansvar for de kirkelige styringsoppgaver gjennom deltakelse i disse. I starten av § 6 bør følgende formulering tas inn; Styring av Dnk på alle nivåer ivaretas av demokratiske organer. Dette som uttrykk for det allmenne prestedømme. Begrepet «felles ledelsesstruktur» må også klargjøres. Paragrafen bør omskrives slik at dette tydeliggjøres.
- 6) I grunnlagsreglene bør det innarbeides en paragraf som omtaler likestilling og likeverd. Det vises her til Strategiplan for likestilling mellom kjønn i DNK hvor det understrekes at likestilling og likeverd er et tverrgående som skal innarbeides på alle nivå og felt i DNK.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelig registre og kirkelig stemmerett

- 1) Kirkens organer omtales både i dette kapitlet og i kapittel 3. Det synes noe unødvendig. Det holder med paragrafene i kapittel 3.
- 2) Første ledd i § 9 har en ny formulering i beskrivelse av soknet: «*Soknet er den geografiske og administrative rammen om menigheten*». I beste fall er det en uklar beskrivelse, i verste fall er det en beskrivelse av soknet som svekker soknets stilling. I gjeldende Kirkelov og også i forslag til ny trossamfunnslov, beskrives soknet som «den grunnleggende enheten i DNK og kan ikke løses fra denne». Soknet som eget rettssubjekt må ligge til grunn i kirkeordningen.
- 3) § 11 omtales tilhørighet og medlemskap. Her er det kommet inn et nytt element i forhold til dagens krav til medlemskap, nemlig at personer som har *lovlig opphold i riket* kan bli kirkemedlem. Menighetsrådet er skeptiske til at dette kan være en forutsetning for medlemskap og er også opptatt av hvordan dette stiller seg til øvrig lovverk. Dåpen må og skal være det eneste som gir medlemskap i Dnk.



- 4) § 11 4.ledd omhandler inn- og utmelding i kirka. Det foreslås at inn- og utmelding skjer ved henvendelse til prest med ansvar for inn- og utmelding i vedkommende sokn. Dette er endring fra dagens bestemmelse som sier at inn- og utmelding skjer til kirkebokføreren på bostedet. Dagens ordning innebærer at det er kirkelig fellesråd som er behandlingsansvarlig for lokalt medlemsregister, og rollen som kirkebokfører er betydelig endret i forhold til tidligere. Det synes unødig at kirkeordningen skal regelfeste at rollen som kirkebokfører skal være avgrenset til en bestemt stillingskategori. I og med at det også er åpnet elektronisk løsning for inn- og utmeldinger, synes det noe underlig at det regelfestes henvisning til prest. Menighetsrådet mener at dagens ordning bør videreføres – og at ordlyden bør være: **«Innmelding i, og utmelding av DNK skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet».**
- 5) Paragraf 13 dreier seg om soknebåndsløsning og burde kanskje hatt det som tittel på paragrafen. Det videreføres at hovedregelen er at medlemskapet er knyttet til bostedsokn og at stemmerett og valgbarhet er knyttet til bostedsokn når øvrige kriterier innfris. I denne paragrafen er det foreslått et helt nytt punkt vedrørende overføring til annet sokn. Forslaget om at menighetsrådet kan etter søknad fra kirkemedlem samtykke i overføring av medlemskapet til annet sokn enn bostedsokn. Biskopen foreslås som klageinstans. Dette innebærer en betydelig forskjell fra dagens ordning hvor biskopen i særlige tilfeller etter søknad fra vedkommende menighetsråd kan samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn bostedsoknet. Menighetsrådet mener at den nye regelen er uheldig og kan få konsekvenser som kan svekke enkelte sokn.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

- 1) Vedrørende § 15 - soknets organer, hvor det foreslås regelfestet at flere menighetsråd innenfor samme kommune kan etablere et felles menighetsråd: her trengs en bedre presisering av hva dette er og innebærer. Det må avklares hvilke oppgaver som skal løses. Her lovhjemler man et menighetsrådenes fellesråd innenfor kommuner som fra før av har et kirkelig fellesråd. Dersom begrunnelsen er å etablere et organ som oppfyller oppgavene i § 20: menighetsrådets oppgaver, bør dette uttrykkelig sies. Skillet mellom fellesrådets oppgaver og menighetsrådenes fellesråds oppgaver må komme tydelig frem.
- 2) § 17 Uttreden av menighetsrådet i valgperioden. Det er vel og bra at man legger til grunn de samme bestemmelser som ny kommunelov når det gjelder grunn for suspensjon eller uttreden fra kirkelig råd. Men disse bør utvides til også å gjelde andre alvorlige straffbare forhold, deri at vedtak om uttreden kan skje hvis seksuelle krenkelser og vold er begått mot en person i tilknytning verv eller tjeneste for menighetsrådet.
- 3) §§ 23-25 omhandler fellesråd og deres oppgaver. Menighetsrådet støtter at dagens oppgavefordeling mellom menighetsråd og fellesråd videreføres. Men menighetsrådet legger som tidligere nevnt til grunn at fellesrådets rettslige handleevne som arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravferdsmyndighet blir tillagt rådet i lov.



- 4) Menighetsrådet merker seg også at det i § 23 om kirkelig fellesrådssammensetning står at kommunen *kan* velge en representant. Dette er en forskjell fra gjeldende ordning (KL § 12) at fellesrådet består av en representant valgt av kommunen i tillegg til representanter for menighetsrådene i kommunen og geistlig representant. Menighetsrådet stiller også spørsmålet om det bør være krav til kirkelig medlemskap til kommunalt valgt representant, selv om det ikke er et krav i dagens ordning.

Kapittel 4. Kirkebygg

- 1) § 28 Forvaltningen av kirkene og begrensning av rådighet.
Menighetsrådet støtter KAs uttalelse om dette: Soknets eierskap til kirkene innebærer i utgangspunktet en full eierrådighet over kirkebyggene. Soknets rett til å bruke og råde over kirkebygget er likevel begrenset av bestemmelser som i lov, eller med hjemmel i lov, gjelder for kirkehusene, jfr. Kulturdepartementets høringsbrev til Kirkerådet av 15. februar 2018.
Forslaget til første ledd i denne bestemmelsen åpner samtidig for at kirken nasjonalt kan endre vesentlige rammer for soknets forvaltningsansvar av egne kirker. Etter vår vurdering er formuleringen i første ledd i § 28 ubeskyttet og bør gjennomgås nærmere. Forholdet mellom soknets alminnelige eierrådighet og Kirkemøtets mulighet til å regulere forvaltningen av kirkene forutsettes å legge til grunn at soknets forvaltningsansvar og eierrådighet fastholdes. KA mener det er behov for ytterligere klargjøring av hva som er grensene for Kirkemøtets myndighetsutøvelse ovenfor soknene på dette området. En slik klargjøring bør etter vårt syn foreligge før Kirkemøtet vedtar kirkeordningen.

Kapittel 5. Regionale og sentrale organer

- 1) § 39 Bispemøtet bør være en direkte videreføring av dagens bestemmelse nedfelt i KL § 26. De foreslåtte tilføyelser og endringer bør vies en bredere utredning av konsekvenser før de eventuelt vedtas. Bispemøtet gis ansvar for å utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Dnk. Vi er grunnleggende usikre på om dette er bispemøtets ansvar og ikke den enkelte biskops ansvar. Pastoralt lederskap som begrep bør ikke brukes uten en tydeligere presisering – det bør derfor heller fjernes.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

- 1) § 47 omhandler adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i DNK for tilsatte og ombud. Menighetsrådet forstår at bortfall av dagens kirkelov vil medføre at krav til medlemskap for alle ansettelser i kirkelige stillinger også bortfaller. Menighetsrådet stiller seg undrende til formuleringen i framlagte forslag at det bare er stillinger som inneholder ansvar for kirkens lære det bør oppstilles krav til medlemskap for. Det må konkretiseres hvilke stillinger kravet til medlemskap skal gjelde for å få en enhetlig praksis.